

**Национална Конвенција за Европска Унија во Република Македонија
Препораки од четвртата сесија на Работна Група 4
„НОВИ ФОРМИ НА ПРЕВЕНЦИЈА И БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ“**

1. Да се работи на развој на поширок концепт на трговијата со луѓе кој ќе ги опфати и причините на појавување кои се тесно поврзани со определени општествено-економски аспекти (сиромаштијата, невработеноста, дискриминацијата, насилството во семејството, побарувачка во земјите на дестинација) кои дејстуваат како причина за појавување.
2. Во постоечките тела кои работат во превенцијата на трговија со луѓе, на заштитата на жртвите и на гонење на сторителите, да се вклучат интердисциплинарни стручни тимови како и претставници на граѓанскиот сектор кои ќе придонесат за идентификување и дефинирање на новите форми на трговија со луѓе (детски труд, принуден труд, жртви на трговија со човечки органи и други форми).
3. Да се премине од ратификација кон имплементација на меѓународните конвенции за превенција, заштита и казнување во трговијата со луѓе (Конвенцијата на ООН за борба против транснационалниот организиран криминал, Конвенцијата за акција против трговијата со луѓе на Советот на Европа, Протоколот од Палермо 2000, Истанбулската конвенција).
4. Да се посвети поголемо внимание на заштитата на жените и децата како ризични групи од повисок степен, како и да се обезбедат ресурси (институционални, човечки и финансиски) за имплементација на Истанбулската конвенција (2011) за заштита на жените од насилство, принудна работа и секаков вид на експлоатација.
5. Креирање на програми за обуки со цел да се создадат стручни лица за поефикасно препознавање на жртвите.
6. Да се организираат чести граѓански форуми (панел дискусии, ТВ и радио дискусии, ученички дебати, доделување на мали грантови за истражување на појавата во локални средини) во кои ќе учествуваат пред сè наставници, локални власти, граѓански здруженија и релевантни институции. Се препорачува поширока социјализација во однос на самата појава и актуализација на самиот проблем во локалните средини во кои ќе бидат вклучени ризичните групи.
7. Едукација на ранливите групи, особено на младите, за препознавање на лажните огласи за работа во социјалните медиуми и следење на огласите од надлежните институции (санкционирање на групите кои ги креираат лажните огласи и откривање на криминалните здружувања).
8. Надлежните институции да создадат програми за подолгорочна поддршка на жртвите од трговијата со луѓе со цел да се избегнат условите поради кои тие повторно би се нашле во истата состојба.

9. Преземање на конкретни мерки за социјална инклузија на потенцијалните групи (лица без документи, невработени млади, особено невработени жени, лица без никакви ресурси).
10. Да се обрне посебно внимание на децата кои рано го напуштаат училиштето бидејќи тие претставуваат исклучително ризична група за трговија со луѓе.
11. Да се интензивираат активностите на надлежните институции во откривањето на главните мрежи на трговијата со луѓе (следење на парите, истражувања на социјалните мрежи и санкционирање на организаторите).
12. Да се зајакне соработка меѓу различните институции со вклучување на финансиската полиција, царината, полицијата, правосудните органи,
13. Обезбедување на наменски финансиски ресурси за оживотворување на националните стратегии за превенција и подобра заштита од трговија со луѓе во практиката.
14. Иако концептот за превенција, заштита и казнување во трговијата со луѓе е од глобален акраќер, но во борбата задолжително треба да се вклучат локалните актери (училишта, медиуми, локална власт).
15. Имајќи ги предвид континуираните промени во начинот на работење на криминалците (modus operandi) со трговија со луѓе и криумчарење, треба и натаму да продолжат активностите за градење на капацитети за спроведување на Законот за борба против трговијата со луѓе и прекуграничната соработка (позитивни примери вклучуваат иницијативи за потпишување на протоколи за соработка во областа на спречување на криумчарење и трговија со луѓе со сите соседни земји).